

Ehdollisen vankeusrangaistuksen virheellinen koeaika

ASIAN VIREILLETULO

Itä-Suomen hovioikeus on 8.5.2020 toimittanut tuomioistuinlain 3 luvun 2 §:n mukaisessa tarkoituksessa oikeuskanslerinvirastoon 11.2.2020 antamansa päätöksen (dnro R 19/1057), jolla hovioikeus on ratkaissut Pohjois-Savon kärjäoikeuden 27.2.2019 antamassa tuomiossa (asianro R 18/1568) olleen virheen korjaamista koskevan kantelun.

Hovioikeuden päätöksen liitteenä olevasta kärjäoikeuden tuomiota koskevasta tuomiolauselmasta ilmenee, että kärjäoikeus oli tuominnut vastaajan yhden vuoden kahden kuukauden mittaiseen ehdolliseen vankeusrangaistukseen siten, että rangaistuksen koeaika oli päättynyt 27.2.2019 eli samana päivänä kuin tuomio oli annettu. Kärjäoikeus oli sittemmin korjannut asian kirjoitusvirheenä muuttaen tuomiolauselmaan koeajan päättymispäiväksi 27.2.2021. Hovioikeus on päätöksellään poistanut kärjäoikeuden tekemän ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymispäivää koskeneen korjauksen. Hovioikeus on arvioinut päätöksestään tarkemmin ilmenevin perustein, ettei kärjäoikeus ollut voinut korjata virhettä oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla.

SELVITYS

Kärjäoikeudessa asian puheenjohtajana toiminut kärjätuomari A on 26.8.2021 antanut häneltä pyytämäni selvityksen koeajan virheellisestä määrittämisestä. A:n mukaan tuomiolauselmassa on ollut selvä virhe, joka on johtunut inhimillisestä näppäilyvirheestä. Hän toteaa, että lain mukaan ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan vähimmäisaika ei voi olla vuotta lyhyempi, jolloin rangaistus ei näppäilyvirheen seurauksena ole ollut laissa säädetyn mukainen ja tuomiolauselmassa oleva virhe on selvä.

RATKAISU

Rikoslain 2 b luvun 3 §:n 1 momentin mukaan, kun vankeus tuomitaan ehdollisena, rangaistuksen täytäntöönpano lykkääntyy koeajaksi. Ehdollisen vankeuden koeaika on vähintään vuosi ja enintään kolme vuotta. Koeaika alkaa tuomion julistamisesta tai antamisesta.

Käräjäoikeus on tuomiossa virheellisesti määrännyt ehdollisen vankeusrangaistuksen koeajan päättymään tuomion antamispäivänä. Koeaika on ollut laissa säädettyä vähimmäiskestoa lyhyempi ja jäänyt tosiasiallisesti tuomiossa määräämättä.

Annan tuomiosta vastuussa olevalle käräjätuomari A:lle valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 6 §:n 1 momentin mukaisen huomautuksen vastaisen varalle tuomiossa olleen virheen perusteella.

Vaikka virhe on ollut luonteeltaan tekninen, on sen seuraus ollut kuitenkin vakava, koska ehdollisen vankeusrangaistuksen koeaika on virheen seurauksena jäänyt tuomiossa tosiasiallisesti määräämättä. Oikeuskanslerin ratkaisukäytännössä tämänkaltaiset virheet ovat vakiintuneesti johtaneet huomautuksen antamiseen.

Käräjäoikeus oli sittemmin korjannut virheellisen koeajan oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla kirjoitusvirheenä. Tältä osin hovioikeus on jo ottanut asiaan kantaa ratkaistessaan kyseisen virheen korjaamista koskeneen vastaajan kantelun. Käräjätuomari A on antanut kantelun käsittelyn yhteydessä lausunnon hovioikeudelle. Hovioikeus on päätöksestään tarkemmin ilmenevin perustein arvioinut, ettei käräjäoikeus ole voinut korjata virhettä mainitun säännöksen nojalla kirjoitusvirheenä. A on hovioikeuden päätöksen ja sen perustelujen myötä tullut tietoiseksi hovioikeuden oikeaksi katsomasta lainsoveltamisesta. Minulla ei kerrotun vuoksi ole laillisuusvalvojana tältä osin aihetta toimenpiteisiin.

Lähetän päätökseni tiedoksi asiasta ilmoittaneelle Itä-Suomen hovioikeudelle sekä Pohjois-Savon käräjäoikeuden laamannille.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskanslerin sijainen

Petri Martikainen

Osastopäällikkö
Esittelijäneuvos

Markus Löfman